

בס"ד - כל הזכויות שמורות (c) ל ר' פנחס ראובן שליט"א

הזוהר הקדוש - ספר בראשית

[פרשת ויגש אליו](#)

[רה](#) [רנ](#) [רנ](#) [רנ](#) [רת](#) [רח](#) [רט](#) [רט](#) [רנ](#) [רנ](#) [ריא](#)

[פרשת ויגש אליו](#)

[דף רה ע"ב](#)

ויגש אליו יהודה וגו', רבי אלעזר פתח, (ישעיה סג) כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמו. האי קרא אוקמוה, אבל תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, כל יומא ויומא, עביד עבידתא כדקא חזי. בכל יומא ויומא כמה דאצטריך. כיון דאתא יומא שתיקתא ואצטריך למברי אדם, אתת אורייתא קמיה. אמרה (קמי קודשא בריך הוא). האי אדם דאת (דף רה ע"ב) בעי למברי, זמין הוא לארגזא קמך. אלמלא לא תאריך רוגזא, טב ליה דלא יתברי. אמר לה קודשא בריך הוא, וכי למגנא אתקרינא ארך אפים.

אלא, כלא באורייתא אתברי, וכלא באורייתא אשתכלל. בגין דעד לא ברא קודשא בריך הוא עלמא, אתיין כל אתנון קמיה, ועאלו כל חד וחד למפרע.

עָלֹת תִּי"ו. אָמְרָה קַמִּיָּה, רְעוּתָךְ לְמִבְרֵי בִי עֲלֵמָא, אָמַר לָהּ לָאו, דְּבָךְ זְמִינִין כְּמָה
צְדִיקָיָא לְמִימַת, דְּכִתִּיב, (יחזקאל ט) וְהַתִּיּוֹת תָּיו עַל מַצְחוֹת הָאֲנָשִׁים וְגו'. וְתִנִּינֹן,
דְּכִתִּיב וּמִמְקוֹדָשִׁי תִּחְלוּ. אַל תִּקְרִי מִמְקוֹדָשִׁי, אֲלֵא מִמְקוֹדָשִׁי. וּבְגִין כֹּךְ עֲלֵמָא לָא
יִתְבָּרִי כֹךְ.

עָאֵלוּ תִּלַּת אַתְוֹן, שִׁי"ן, קו"ף, רי"ש, כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּדֵי. אָמַר לָהּ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, לָאו אַתּוֹן כְּדָאי לְמִבְרֵי בְּכוּ עֲלֵמָא, דְּהָא אַתּוֹן אַתְוֹן דְּאַתְקָרִי בְּכוּ שְׁקֹר, וְשְׁקֹר
לָאו אִיהוּ כְּדָאי לְמִימָם קַמִּיָּא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְעָלוּ פ"א צד"י, וְכֵן בְּלָהוּ, עַד דְּמָטוּ אַתְוֹן לְאַת כ"ף. פִּינֹן דְּנִחַת כ"ף מַעַל כְּתָרָא,
אֲזִדְעִזְעוּ עֲלָאי וְתַתָּאי כו', עַד דְּאַתְקִיִּים כָּלָא בְּאַת בִּי"ת, דְּאִיהוּ סִימָן בְּרָכָה, וּבִיָּה
אֲשַׁתְּכַלֵּל עֲלֵמָא וְאַתְבָּרִי.

וְאִי תִימָא, דְּאֵל"ף אִיהוּ רִישָׁא דְּכָל (אֵינוֹן) אַתְוֹן, (לָאו) יָאוֹת אִיהוּ. אֲלֵא בְּגִין דְּאַתְקָרִי
בִּיָּה אָרוּר (ובגין דאתקרי בה ארוּר). וּבְגִין דָּא לָא אַתְבָּרִי בִּיָּה עֲלֵמָא, אִף עַל גַּב דְּאֵל"ף
אִיהוּ אֶת דְּרִזָּא עֲלָאָה. בְּגִין דְּלָא לְמִיָּהֵב דְּיוֹכְתָּא לְסִטְרָא אַחֲרָא דְּאַקָרִי אָרוּר, לָא
אַתְבָּרִי בִּיָּה עֲלֵמָא. וְאַשְׁתְּכַלֵּל בְּבִי"ת עֲלֵמָא, וּבִיָּה אַתְבָּרִי.

תָּא חֲזִי, כִּי אַתָּה אָבִינוּ, בְּגִין דְּהָאִי עֲלֵמָא, בְּהָאִי דְּרָגָא אֲשַׁתְּכַלֵּל וְאַתְבָּרִי. וְיִבְר נִשׁ
בִּיָּה אַתְבָּרִי, וְנִפְק לְעֲלֵמָא. כִּי אַבְרָהָם לָא יִדְעֵנוּ, דְּהָא אִף עַל גַּב דְּבִיָּה קִיּוּמָא
דְּעֲלֵמָא. לָא אֲשַׁתְּדֵּל עָלוֹן, כְּמָה דְּאַשְׁתְּדֵּל עַל יִשְׁמַעֲאֵל. דְּאָמַר, (בראשית יז) לוֹ יִשְׁמַעֲאֵל
יִחְיֶה לְפָנֶיךָ. וְיִשְׂרָאֵל לָא יִכְיָרְנוּ, בְּגִין דְּכָל בְּרַכָּאן דְּאַצְטְרִיף לְבְּרַכָּא לְבָנוּי, שְׂבִק
לְהָאִי דְּרָגָא לְבְּרַכָּא בְּלָהוּ.

אַתָּה ה' אָבִינוּ, דְּהָא אַנְתָּ קִיּוּמַת עָלוֹן תְּדִיר לְבְּרַכָּא, וְלֹאֲשַׁנְחָא עָלוֹן, כְּאַבָּא דְּאַשְׁגַּח עַל
בְּנִין בְּכָל מָה דְּאַצְטְרִיף לוֹן. גּוֹאֲלָנוּ מֵעוֹלָם שְׁמָךְ, דְּהָא אַנְתָּ הוּא גּוֹאֵל, דְּהָכִי אַתְקָרִי
הַמְּלָאךְ הַגּוֹאֵל. וְדָא גּוֹאֲלָנוּ מֵעוֹלָם שְׁמָךְ, שְׁמָךְ וְדָאִי. תִּנִּינֹן, אִין מִפְּסִיקוֹן בִּין גְּאוּלָּה
לְתַפְלָה, כְּמָה דְּלָא מִפְּסִיקוֹן בִּין תַּפְלָה שְׁל יָד לְתַפְלָה שְׁל רֹאשׁ. דְּבָעִי לְמַחֲזִי דְּכָלָא
חַד, וְהָא אוּקְמוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הָווּ יִתְבִּי לִילִיָּא חַד וְלַעֲאן בְּאוּרִיָּתָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי
יְהוּדָה, הָא תִּנִּינֹן דְּכַד בְּרָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, עֲבַד עֲלֵמָא תַתָּאָה כְּגוּוֹנָא
דְּעֲלֵמָא עֲלָאָה. וְכָלָא דָּא לְקַבֵּל דָּא. (ד"א צִיִּין זֶה לְמַהוּי דָּא לְקַבֵּל דָּא) וְאִיהוּ יִקְרִיָּה לְעִילָא
וְתַתָּא.

אמר רבי יהודה, הכי הוא ודאי. וברא אדם על כלא, הלא הוא דכתיב, (ישעיה מ) אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. אנכי עשיתי ארץ ודאי. מאי טעמא עשיתי ארץ, בגין דאדם עליה בראתי, דאיהו קיומא דעלמא, למיהוי כלא בשלימו חד.

פתח ואמר, (ישעיה מב) כה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם רוקע הארץ וצאצאיה נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה. האי קרא אוקמוה, אבל, כה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם, דא קודשא בריך הוא לעילא לעילא. דאיהו בורא השמים, ואתקין ליה תדיר בכל זמנא. רוקע הארץ וצאצאיה, דא ארעא קדישא, צורא דחיי. נותן נשמה לעם עליה. (הארץ) דא היא דיהבה נשמה וגו'.

אמר רבי יצחק, כלא איהו לעילא, דהא מתמן נפקא נשמתא דחיי, להאי ארץ. והאי ארץ, נקטא נשמתא למיהב לכלא. בגין דההוא נהר דנגיד ונפיק, איהו יהיב ועייל נשמתין להאי ארץ, ואיהו נקטא לון ויהבא לכלא.

תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא ליה לאדם, אכניש עפריה מארבע סטרין דעלמא. ועבד גרמיה באתר דמקדשא לתתא, ואמשיך עליה נשמתא דחיי מבי מקדשא לעילא.

דף רו ע"א

ונשמתא איהי כלילא בתלת דרגין, ועל דא (דף רו ע"א) תלת שמיהן אינון לנשמתא, כגונא דרזא עלאה. נפ"ש, רוח, נשמת. נפש, הא אוקמוה דאיהי תתאה מכלא. רוח, איהו קיומא דשלטא על נפש, ואיהו דרגא עלאה עליה, לקיימא עליה בכלא כדקא חזי. נשמה, איהי קיומא עלאה על כלא, ושלטא על כלא, דרגא קדישא עלאה על כלהו.

ואלין תלת דרגין, כלילן בהו בבני נשא, לאינון דזכאן לפולחנא דמאריהון. דהא בקדמיתא אית ביה נפש, ואיהו תקונא קדישא לאתתקנא בה בר נש. כיון דאתי בר נש לאתדכאה בהאי דרגא, אתתקון לאתעטרא ברוח. דאיהו דרגא קדישא דשריא על נפש לאתעטרא ביה בר נש, ההוא דזכי.

כיון דאסתלק בהו, בנפש ורוח, ועאל ואתתקון בפולחנא דמאריה כדקא יאות. כדיון שריא עליה נשמה. דרגא עלאה קדישא, דשלטא על כלא. בגין לאתעטרא בדרגא עלאה קדישא. וכדיון איהו שלימא דכלא, שלים בכל סטרין, למזכי בעלמא דאתי.

(משלי ח)

ואיהו רחיקא דקודשא בריך הוא, כמא דאת אמר, להנחיל אוהבי י.ש. מאן אינון אוהבי, אליו אינון דנשמתא קדישא בהו.

אמר רבי יהודה, אי הכי הא כתיב, (בראשית ז) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'. אמר ליה, הכי הוא ודאי. דהא לא אשתאר בהו.

השלמה מההשמטות (סימן כ)

כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו. שאל רבי חייא לר' אבא אמרתון דנשמתא לא עיילא בבר נש עד דאסתכלת בפולחנא דקודשא בריך הוא וכדין ליהוי ליה ההיא נשמתא. ואמרייתון דנשמתא היא קדישא מעליא על כלא אם כן מאי הוא דאמר קרא כל אשר נשמת רוח חיים וגו', הואיל והיה להו נשמתא, הנה להו לאשתזבא. לא הנה בידיה.

אתו שילוח לר' אלעזר ברבי שמעון אמר להו כן הוא, והא קרא מסייע ליה דהכי אמר אבוי (אבא), דכי אתא טופנא לא חזא (הוה) בר נש דיעביד קודשא בריך הוא בגיניה, אלא נח. וזכותיה לא הוה אלא לאגנא עליהון ועל בתייהון דלא הוה זכותיה כל כן לאגנא על כל דרא ואינון דהו זכאין בקדמיתא כגון חנוך ירד דהו להו נשמתא קדישא, וחזיין למעבד קודשא בריך הוא בגיניהון בחרבא מתו. והיינו דאמר כל אשר נשמת רוח חיים באפיו אינון דנשמתא קדישא הוה בהון ולא תימא דעל אינון דהו בטופנא אמר, אלא אתא קרא ואמר מכל אשר בחרבה מתו: (עד כאן מההשמטות)

מכל אינון דהו בהו נשמתא קדישא. כגון חנוך, ירד וכלהו צדיקיא, בגין לאגנא על ארעא, דלא ישתצי בגיניהו. הדא הוא דכתיב, כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו. כבר מתו ואסתלקו מעלמא, ולא אשתאר מנהון מאן דיגין על עלמא בההוא זמנא.

תא חזי, כלא אינון דרגין, אליו על אליו. נפ"ש, רוח, נשמת"ה. דרגא על דרגא. נפש בקדמיתא, ואיהי דרגא תתאה כדקאמרן. רוח לבתר, דשריא על נפש וקיימא עליה. נשמה, דרגא דסלקא על כלא, ואוקמוה.

נפש, דא נפש דוד, ואיהי דקיימא לקבלא נפש מההוא נהר דנגיד ונפיק. רוח, דא רוח דקיימא עליה דנפשא, ולית קיומא לנפש אלא ברוח. ודא איהו רוח דשריא בין אשא ומיא, ומהכא אתון האי נפש.

רוח, קיימא בקיומא דדרגא אוהרא עלאה דאקרי נשמה, דהא מתמן נפקי נפש ורוח.

מתמן אתון רוח. וכד נטיל רוח, כדיו נטלא נפש, וכלא חד. ואתקריבו דא בדא. נפש אתקריב ברוח, ורוח אתקריב בנשמה, וכלא חד.

תא חזי, ויגש אליו, תקרובתא דעלמא בעלמא, לאתאחדא דא בדא למהוי כלא חד. בגין דיהודה איהו מלך ויוסף מלך. אתקריבו דא בדא, ואתאחדו דא בדא.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו, דא יהודה ויוסף. בגין דתרווייהו מלכים, ואתקריבו דא בדא לאתווכחא תרווייהו כחדא. בגין דיהודה אתערב ביה בבנימן, והוה ערב לגביה דאבוי ביה, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. ועל דא אתקריב קמיה דיוסף, לאתווכחא עמיה על עסקא דבנימן, דלא למהוי בנדוי. בהאי עלמא ובעלמא דאתי. כמא דאת אמר, (בראשית מג) אנכי אערבנו מידי תבקשנו אם לא הביאותיו אליך והצגתיו לפניך וחסאתי לאבי כל הימים. בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

ועל דא, כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו, אתרגיזו כחדא, ואתרגיזו דא בדא בגיניה דבנימן. מה כתיב, המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו רעדה אחזתם נשם, לכל אינון דהוי תמן. (לכלהו שאר שבטין דהוו תמן).

חיל פילודה, בגין דהוי דחליו, לקטלא וילאתקטלא, וכלא בגיניה דבנימן. (ד"א ציין זה מה כתיב כן תמהו נבהלו נחפזו וכלא בגיניה) דהא יוסף אודבן בגיניה דיהודה, ואתאביד מאבוי. והשתא אתערב ביה בבנימן, ודחיל דלא יתאביד. ובגין כך ויגש אליו יהודה.

דבר אחר, כי הנה המלכים נועדו, דא יהודה ויוסף, (דף חו ע"ב) דאודמנו לאתווכחא דא עם דא, לאתווכחא תרווייהו כחדא. בגין דיהודה הוה מלך, ויוסף הוה מלך, ותרווייהו אתו כחדא לאתווכחא דא עם דא. דא על בנימן, ודא על בנימן.

כי הנה המלכים, אמר רבי יהודה, רזא דמהימנותא הכא, דהא כד רעותא אשתכח, וקשורא אתעטר כחדא, כדיו תרין עלמין מתקשרן כחדא ואודמנו כחדא. דא לאפתחא אוצרא, ודא ללקטא ולמכנש בגיניה. וכדיו כי הנה המלכים נועדו, תרין עלמין קדישין, עלמא עלאה ועלמא תתאה.

עברו יחדיו, רזא דמלה, דכד מתחברן כחדא, כדיו עברו יחדיו. בגין דכל חיובין דעלמא לא אתעברן לאתפכיא, עד דמתחברן כחדא. כדכתיב, (מכה ז) ועובר על פשע. ועל דא עברו יחדיו. עברו, אינון חובין אתכפרו. בגין דהא כדיו כל אנפין נהירין, וכל חובין אתעברו.

רבי חייא אָמר, רָזא דא בְּתַקוּנָא דְקַרְבָּנָא אִיהוּ. דְּהָא כַּד קַרְבָּנָא אֲתַקְרִיב וְכָלָא מִסְתַּפְּקִין, וְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ, כְּדִין אֲתַקְשֵׁר כְּלָא כְּחֻדָּא. וְכָל אַנְפִּין נְהִירִין, וְקַשְׁוֹרָא חַד אֲשַׁתְּכַח. וְכִדִּין הַמְּלָכִים נּוֹעֲדוּ וְאִזְדָּמְנוּ כְּחֻדָּא, לְכַפָּרָא עַל חוּבִין, לְאַעְבָּרָא עַל־יְהוּ. וְכִדִּין הַמְּלָכִים נּוֹעֲדוּ, וְאֲתַקְשֵׁרוּ כְּחֻדָּא. עָבְרוּ יַחְדָּיו, לְאַנְהָרָא כָּל אַנְפִּין, וּלְמַהְיִי כְּלָא רַעוּתָא חֻדָּא.

הֵמָּה רָאוּ כֵּן תְּמָהוּ, סְלָקָא דַּעְתָּךְ דְּאִינוּן מְלָכִים. אֵלָּא אֵלִין מְאֲרִיהוּן דְּדִינִין, דְּחֻדָּה דְּלֵהוּן לְמַעַבְדַּה הֵהוּא דִּינָא דְּאֲתַפְּקִדוּ עֲלֵיהּ. וְכִדִּין, כַּד מְלָכִים אִזְדָּמְנוּ תַרְוּיָהּ בְּרַעוּתָא חֻדָּא, כְּדִין הֵמָּה רָאוּ הֵהוּא רַעוּתָא דְּתִרִין עֲלָמִין. כֵּן תְּמָהוּ נִבְהֵלוּ נְחָפְזוּ, בְּגִין דְּכֻלְהוּ מְאֲרִי דְּדִינָא אֲתַפְּקִיין וּמִתַּעְבְּרוּן מֵעֲלָמָא, וְלֹא יְכַלִּי לְשַׁלְטָאָה. וְכִדִּין מִתַּעְבְּרוּן קִיּוּמִיהוּן, מַעְבְּרִין שְׁלִטְנֵהוּן.

רבי אֶלְעָזָר אָמר, וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה. מֵאִי טַעְמָא יְהוּדָה, בְּגִין דְּהָכִי אֲצַטְרִיךְ, דְּאִיהוּ עָרַב. כְּמָא דְּאֵתָּא אָמר, כִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת הַנֶּעֱר. וְרָזָא דְּמָלָה, יְהוּדָה וַיֹּסֶף הָכִי אֲצַטְרִיכוּ לְאֲתַקְרָבָא כְּחֻדָּא. בְּגִין דְּיוֹסֵף אִיהוּ צַדִּיק, יְהוּדָה אִיהוּ מְלֹךְ. וְעַל דָּא וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה. בְּגִין דְּקוֹרְבָא דְּלֵהוּן דְּאֲתַקְרִיבוּ כְּחֻדָּא, גָּרַם כְּמָה טָבִין לְעֲלָמָא. גָּרַם שְׁלָמָא לְכֻלְהוּ שְׁבָטִין. גָּרַם שְׁלָמָא בִּינֵייהוּ. גָּרַם לִיעֲקֹב דְּאֲתַקְרִיב רֹחָא דִּילֵיהּ. כְּמָא דְּאֵתָּא אָמר, (בראשית מה) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וְעַל דָּא קֹרִיבוּ דְּדָא עִם דָּא אֲצַטְרִיךְ, בְּכֻלְהוּ סְטָרִין לְעִילָא וְתַמָּא.

רבי אבָא פִּתַח וְאָמר, (תהלים מח) יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צִפּוֹן קִרְיַת מְלֹךְ רַב. הָאִי קָרָא רָזָא דְּמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. יִפָּה נוֹף, דָּא אִיהוּ יוֹסֵף הַצַּדִּיק, דְּכַתִּיב בֵּיהּ, וַיְהִי יוֹסֵף יִפָּה תֹאֵר וַיִּפָּה מֶרְאֶה. מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אִיהוּ חֻדָּה וְחֻדָּה וְחֻדָּה לְעִילָא וְתַמָּא. הִר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צִפּוֹן, בְּגִין דְּבְּחֻלָּקִיָּה קָאִים מִשְׁכָּנָא דְּשִׁילָה, הִר צִיּוֹן דָּא רִישָׁא שְׁלָמָא. יִרְכָּתִי צִפּוֹן, הָכִי הוּא וְדָאִי לְעִילָא וְתַמָּא.

קִרְיַת מְלֹךְ רַב, אֲתֵר אִיהוּ מִתְקַנָּא, לְקַבֵּיל מְלֹךְ רַב, דָּא מְלָכָא עֲלָאָה דְּכָלָא, קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים. דְּהָא מִתְמָן אֲתֵיָא כָּל נְהִירוּ וְכָל בְּרַכָּאן וְכָל חִידוּ דְּכָלָא. דְּהָא מִתְמָן נְהִירִין כָּל אַנְפִּין, וְיָבִי מִקֹּדֶשׁ אֲתַבְּרָכָא מִתְמָן. וְכַד אִיהִי מִתְבְּרָכָא, מִתְמָן נִפְקִי בְּרַכָּאן לְכָל עֲלָמָא, דְּהָא כָּל עֲלָמָא מִתְמָן אֲתַבְּרָכָא.

רבי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אֶעְרְעוּ בְּכַפֵּר חָנּוּן. עַד דְּהוּוּ יְתִבִּי בִּי אוֹשְׁפִיזִיָּהוּ, אֲתָא חַד בֵּר נָשׁ וְחַד מְטוּלָא דְּחֻמְרָא קָמִיהּ וְעָאֵל בְּבִיתָא. אֲדַהְכִּי, אָמר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, הָא תַנִּינוּ, דְּדוּד מְלָכָא הָוָה מִתְנַמְנֵם כְּסוּס, וְשִׁינְתִּיהּ זַעִיר, הִיךְ הָוָה קָם בְּפִלְגוֹת לִילְיָא. הָאִי שְׁעוּרָא זַעִיר אִיהוּ וְלֹא הָוָה אֲתַעֵר אֲפִילוּ בְּתַלְתּוֹת לִילְיָא.

אמר ליה, בשעתא דעאל ליליא, הוה יתיב עם כל רב רבי ביתיה ודאין דינא, ועסיק במלי דאורייתא. ולבתר הוה נאים שינתייה עד פלגות ליליא, וקם בפלגות ליליא ואתער, ואשתדל בפולחנא דמאריה, בשירין ותושבכון.

דף רז ע"א

אדהכי אמר (דף רז ע"א) ההוא בר נש, וכי האי מלה דקאמריתו, הכי הוא. רזא דמלה קא, דהא דוד מלכא חי וקיים לעלם ולעלמי עלמין. ודוד מלכא הוה נטיר כל יומי דלא יטעם טעם מיתה. בגין דשינתייה חד משתין במיתה איהו. ודוד בגין דוכתייה דאיהו חי, לא הוה נאים אלא שיתין נשמי. דעד שתין נשמי חסר חד, איהו חי. מתמן ולהלאה, טעים בר נש טעמא דמותא, ושלטי ביה סטרא דרוח מסאבא.

ודא הוה נטיר דוד מלכא, דלא יטעם טעמא דמותא, ושלטי (ס"א דלא ישליט) ביה סטרא דרוחא אחרא, בגין דשתין נשמי חסר חד, איהו רזא דחיים דלעילא. עד שתין נשמי, דאינון שתין (ד"א ל"ג חסר חד נשמי) נשמי עלאין, ואילין רזא דלהון, דתליין בהון חיי. ומכאן ולתתא, רזא דמותא הוא.

ועל דא, דוד מלכא הוה משער שעורא דליליא, בגין דיתקיים בחיים, דלא ישלוט ביה טעמא דמותא. וכד אתפליג ליליא, הוה דוד מתקיים באתריה. בגין דכד אתער פלגו ליליא וכתרא קדישא אתער, בעא דלא לאשכחא ליה לדוד מתקשר באתר אחרא, באתר דמותא.

בגין דכד אתפליג ליליא וקדושה עלאה אתער, ובר נש דנאים בערסיה ולא אתער לאשגחא ביקרא דמאריה. הא איהו אתקשר ברזא דמותא ומתדבק באתר אחרא, ועל דא דוד מלכא הוה קאים לאשגחא ביקרא דמאריה תדיר. חי לגבי חי, ולא נאים בשינתייה לטעמא טעמא דמותא. ובגין כך, הוה מתנמנם פסוס שתין נשמי, ולא בשלימו.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוה, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתישר חילך ויתתקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושרית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת.

פתח ואמר, (משלי ג) ה' בחכמה יסד ארץ כונון שמים בתבונה. תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, חמא דלא יכיל לאתקיימא, עד דברא אורייתא. בגין דמנה

נִפְקִין כָּל גְּמוּסִין עֲלָאין וְתַתָּאין, וְכֵה קִיִּימִי עֲלָאִי וְתַתָּאִי. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה. דְּהָא בְּחֻכְמָה קִיִּימִין כָּל קִיּוּמִין דְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ נִפְקִי מִגּוּה.

דְּבַר אַחֵר ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ, עֲלָמָא עֲלָאָה לָא אַתְּבָרִי אֵלָא מִגּוּ חֻכְמָה. וְעֵלְמָא תַּתָּאָה לָא אַתְּבָרִי אֵלָא מִגּוּ חֻכְמָה תַּתָּאָה. וְכִלְהוּ נִפְקִין מִגּוּ חֻכְמָה עֲלָאָה וּמִגּוּ חֻכְמָה תַּתָּאָה. כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה. כּוֹנֵן, מֵאִי כּוֹנֵן. אֵלָא, כּוֹנֵן כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא וְלֹא פְּסִיק, וְלֹא אַתְתַּקֵּן בְּזִמְנָא חֵדָא, אֵלָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אַתְתַּקֵּן לִיה.

וְהִינּוּ רְזָא דְכְּתִיב, (איוב טו) וְשָׁמַיִם לֹא זָכוּ בְּעֵינָיו. וְכִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ, דְּגִרְיָעוּתָא אִיהוּ מִשָּׁמַיִם, אֵלָא חֲשִׁיבוּ מִשָּׁמַיִם אִיהוּ, בְּגִין חֲבִיבוּ וִרְעוּ סִגְיָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְעִי בְּהוּ, וְחֲבִיבוּתִיהוּ לְגַבִּיה. דְּהָא אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ מִתְקִין לֹון כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, לֹא דְמִי בְּעֵינָיו דְּאִינוּן מִתְתַּקְּנוּ כְּדָקָא יְאִוּת. בְּגִין דְּרַחֲמִימוּתָא דְלִהוּן לְגַבִּיה, וִרְעוּתִיהּ לְאַנְהָרָא לֹון תְּדִיר בְּלֹא פְּסִיקוּ. דְּהָא עֲלָמָא דְאַתִּי אֶפִּיק נְהוּרִין זְהִירִין כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא תְּדִיר בְּלֹא פְּסִיקוּ, בְּגִין לְאַנְהָרָא לֹון תְּדִיר. וְעַל דָּא לֹא זָכוּ בְּעֵינָיו. לֹא זָכוּ בְּלַחֲדוּי לֹא כְּתִיב, אֵלָא לֹא זָכוּ בְּעֵינָיו. וּבְגִין כֹּךְ, כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה.

מֵאן שָׁמַיִם. דָּא הוּא רְזָא דְאַבְהֶן, וְרְזָא דְאַבְהֶן דָּא הוּא יַעֲקֹב דְּאִיהוּ כָּלְלָא דְלִהוּן. בְּגִין דְּיַעֲקֹב תּוֹשְׁבַחְתָּא דְאַבְהֶן אִיהוּ, וְאִיהוּ קִיִּימָא לְאַנְהָרָא עַל עֲלָמָא.

וּבְגִין דְּאִיהוּ אֶסְתַּלַּק גּוּ עֲלָמָא דְאַתִּי, נִפְק מִנִּיה עֲנַפָּא חֵדָא שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, וְכָל נְהוּרִין מִינִיה נִפְקִין. וְכָל שְׂבָעָא וּמִשַּׁח רַבּוּ לְאַנְהָרָא לְאַרְעָא, וּמֵאן אִיהוּ. דָּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק, דְּאִיהוּ יְהִיב שְׂבָעָא לְכָל עֲלָמָא, וְעֲלָמָא מִנִּיה אַתְּנוּ. וּבְגִין כֹּךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל מַה דְּעָבַד בְּעֵלְמָא, כָּלָא אִיהוּ בְּרְזָא עֲלָאָה, וְכָלָא כְּדָקָא חֲזִי.

דף רז ע"ב

אַדְהֵכִי אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּינּוּן דְחֻמָּא לֹון אָמַר, וְדָאִי שְׂכִינְתָא הָכָא. בְּמֵאִי עֲסָקִיתוּ. אָמְרוּ לִיה (דף רז ע"ב) כָּל עוֹבְדָא. אָמַר, וְדָאִי שְׁפִיר קָאֻמַּר. אָבֵל אִינוּן שְׁתִּין נְשָׁמִי, וְדָאִי שְׁתִּין נְשָׁמִי אִינוּן דְחִיין, בִּין לְעִילָא בִּין לְתַתָּא. מִכָּאן וּלְהֵלָאָה, אִיכָא שְׁתִּין נְשָׁמִין אַחֲרָנִין, דְּאִינוּן כִּלְהוּ מִסְטֵרָא דְמוּתָא, וְדִרְגָּא דְמוּתָא עֲלִיָּהוּ, וְאַקְרוּן דִּירְמִיטָא, וְכִלְהוּ טַעְמָא דְמוּתָא.

וּבְגִין כֹּךְ דָּוִד מִלְכָּא הָוָה אִיהוּ מִתְדַּבֵּק בְּאִינוּן שְׁתִּין נְשָׁמִין דְחִיין, וּמִתְמַן וּלְהֵלָאָה לָא (תהלים קלב)

נאים כלל. הָדָא הוּא דְכְתִיב, אַם אַתָּן שָׁנַת לַעֲיִנִי לַעֲפַעְפִי תְנוּמָה. וְעַל דָּא שְׁפִיר קְאָמַר, בְּגִין דִּיקוּם דְּוֹד חֵי, בְּסִטְרָא דְחֵי וְלֹא בְּסִטְרָא דְמוֹתָא. יְתִבּוּ כְּלָהּ וְאַשְׁתְּדִלוּ בְּאוּרֵייתָא וְאַתְחַבְּרוּ כְּחֻדָּא.

פְּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר, (תהלים פח) ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בְּלִילָה נִגְדָּה. תָּא חֲזִי, דְּוֹד מִלְכָּא הָוָה קָם בְּכַלְגוּת לִילְיָא, וְאַשְׁתְּדִל בְּאוּרֵייתָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָתָן, לְחֻדָּה דְּמִלְכָּא וּמִטְרוּנֵיתָא. וְדָא הָוָה חֻדָּה דְּמַהֲיָמְנוּתָא בְּאַרְעָא. בְּגִין דְּהֵאֵי אִיהוּ שְׂבַחָא דְּמַהֲיָמְנוּתָא דְּאַתְחֲזִי בְּאַרְעָא.

דְּהֵא לַעֲיִלָּא פְתַחֵי בְּחֻדָּה שִׁירָתָא כְּמָה מִלְאָכִין עֲלֵאִין, בְּכַמָּה זִינִין דְּקָא מְשַׁבְּחָן בְּלִילְיָא בְּכָל סִטְרִין. כְּהֵאֵי גִוּוֹנָא לְתַתָּא בְּאַרְעָא, מֵאֵן דְּמְשַׁבַּח לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא בְּלִילְיָא, רַעֲי בֵּיהּ (בעי) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכָל אִינוּן מִלְאָכִין קוּדְשִׁין דְּקָא מְשַׁבְּחָן לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּלָהּ צִיִּיתִין לְהַהוּא דְּקָא מְשַׁבַּח לִיהּ בְּלִילְיָא בְּאַרְעָא. דְּהֵאֵי תוֹשְׁבַתָּא אִיהוּ בְּשְׁלִימוֹ, לְסִלְקָא יְקָרִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתַּתָּא, וְלִזְמָרָא בְּחֻדָּה דִּיחֻדָּא.

תָּא חֲזִי, דְּוֹד מִלְכָּא כְּתִב, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי וְגו', ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי, אִימָתִי אִיהוּ יִשְׁוּעָתִי. כְּהַהוּא יוֹמָא דְּאַקְדָּמִית תוֹשְׁבַתָּא בְּלִילְיָא לְגַבְדָּה, כְּדִין אִיהוּ יִשְׁוּעָתִי בִּימָמָא.

וְתָא חֲזִי, דְּהֵא בְּלִילְיָא, מֵאֵן דְּמְשַׁבַּח לְמַאֲרִיָּה בְּתוֹשְׁבַתָּא דְּאוּרֵייתָא, כְּדִין אַתְקַרַּב בְּתַקִּיפּוֹ בִּימָמָא בְּסִטְרָא דִּימִינָא. דְּהֵא חוּטָא חַד נִפְקָא מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וְכְדִין אַתְמַשְׁוּ עֲלֵיהּ וְאַתְתַּקַּרַּב בֵּיהּ. וְעַל דָּא אָמַר, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי וְגו'.

וּבְגִין כֹּךְ אָמַר, (תהלים קטו) לֹא הִמָּתִים יְהִלְלוּ יְהוָה. לֹא הִמָּתִים, בְּגִין דְּאַצְטְרִיךְ לְשַׁבְּחָא חֵי לְחֵי. וּמִת לְחֵי לְאוּ הָכִי, דְּכְתִיב לֹא הִמָּתִים יְהִלְלוּ יְהוָה. וְאַנְחִינוּ נִבְרָךְ יְהוָה, דְּהֵא אָנוּ חֲזִין וְלִית לָן חוּלְקָא בְּסִטְרָא דְּמוֹתָא כָּלִל. תְּזַקִּיָּהּ אָמַר, (ישעיה לח) חֵי חֵי הוּא יוֹדֵךְ כְּמוֹנִי, בְּגִין דְּחֵי אַתְקַרַּב לְחֵי. דְּוֹד מִלְכָּא אִיהוּ חֵי, וְקוּרְבָּא דִּילִיָּה לְחֵי הָעוֹלָמִים. וּמֵאֵן דְּאַתְקַרַּב לְגַבִּיָּה, אִיהוּ חֵי. דְּכְתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. וְכְתִיב, (שמואל ב כ"ג) וּבִנְיָהוּ בֶן יְהוֹיָדָע בֶּן אִישׁ חֵי רַב פְּעָלִים מְקַבְּצָאֵל.

פְּתַח הַהוּא יוֹדָאֵי אַבְתְּרִיָּה וְאָמַר, (דברים ח) וְאַכְלָתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ. וְכִי לֹא מְבָרְכִינוּ לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לֹא נִיכּוֹל, וְהָא אִית לָן לְאַקְדוּמִי בְּצַפְרָא וְלִסְדוּרִי שְׂבַחָא דִּילִיָּה (דמאריה) כְּדָקָא יָאוּת, וְלִבְרָכָא בְּשִׁמְיָהּ עַד לֹא יְבָרַךְ לְאַחֲרָא בְּעִלְמָא. וְכְתִיב (ויקרא כט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם, אָסוּר לִיהּ לִמְיַכֵּל עַד לֹא יְבָרַךְ לְמַאֲרִיָּה. וְהִשְׁתָּא כְּתִיב וְאַכְלָתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּתָּ.

אֵלָא, דָּא בִּרְכָתָא דְצִלוּתָא דִּיחֻדָּא, וְדָא בִּרְכָתָא דְמִזוּנָא. לְאַחֲזָאָה לְגַבֵּי דְרָגָא דְמַהִימְנוּתָא, שְׂבַע כְּדָקָא יָאוּת. וְכִדִּין בְּעֵי לְבָרְכָא לִיה כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָהוּא דְרָגָא דְמַהִימְנוּתָא יִתְרוּי וִיבְרָךְ, וְיִתְמַלָּא חִידוּ מַחֲיִין דְלַעֲיִלָא כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ, בְּגִין לְמִיָּהב לֹן מִזוּנֵי.

דְּהָא קִשְׁיִין מִזוּנָא דְבַר נָשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּקָרִיעַת יָם סוּף. מַאי טַעמָא. בְּגִין דְּמִזוּנָא דְעֵלְמָא דְלַעֲיִלָא הוּא, דְחֲנִן בְּנֵי חַיִּי וּמִזוּנֵי וְכוּ', וּבְגִין כּוּךְ קִשְׁיִין קָמִיָּה מִזוּנֵי דְעֵלְמָא. דְּהָא בְּמִזְלָא תִּלְיָא מִילְתָּא. דְּמִנִּיָּה נְפָקִי מִזוּנֵי וְחַיִּי וּבְנֵי. וּבְגִין כּוּךְ קִשְׁיִין קָמִיָּה מִזוּנֵי דְעֵלְמָא, דְּהָא לָאו בְּרִשׁוּתִּיהָ קָיִמָּא, עַד דִּיתְבַּרְךְ אִיהוּ.

כְּגִוּוּנָא דָּא זִיּוּגִין דְעֵלְמָא קִשְׁיִין קָמִיָּה, וְכִלְיָא בְּגִין דְרָקִיעַ וִילּוֹן לָא מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם. וְכָל שְׁכֹן אֱלִין מִלִּין דְקָיִמִין לַעֲיִלָא בְּאַתֵּר אַחֲרָא, וְעַל דָּא אַצְטְרִיךְ לְאַתְבָּרְכָא.

דף רח ע"א

תָּא חֲזִי, כָּל זִיּוּגִין דְעֵלְמָא קִשְׁיִין קָמִיָּה הָאִי דְרָגָא, בְּגִין דְכִד הָאִי זִיּוּגָא קִדִּישָׁא אֲשַׁתְּפַח, כָּל (דף רח ע"א) נְשַׁמְתִּין נְפָקִין מִגֹּו הָאִי מִזְלָא לַעֲיִלָא, דְּאִיהוּ הָהוּא נֶהַר דְנִגִּיד וְנִפִּיק. וְכִד תִּיאוּבְתָא אֲשַׁתְּפַח מְלָרַע לַעֲיִלָא, כִּדִּין פְּרָחִין נְשַׁמְתִּין, וְאַתִּיָּהִיבּוּ כְּלָהוּ כְּלִילָן דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחֻדָּא בְּהָאִי דְרָגָא. וְלִבְתֵּר אִיהוּ פְּרִישׁ לֹון כָּל חַד וְחַד לְאַתְרִיהָ כְּדָקָא חֲזִי לִיה. וְלִבְתֵּר קִשְׁיִין קָמִיָּה הָאִי דְרָגָא לְחַבְרָא לֹון כְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְלָא מִתְחַבְּרִין, בַּר כְּאִינוּן אֲרָחֵי דְבַר נָשׁ, וְכִלְיָא לַעֲיִלָא תִּלְיִין.

וְעַל דָּא קִשְׁיִין קָמִיָּה כְּקָרִיעַת יָם סוּף. דְּהָא קָרִיעַת יָמָא לְאַתְפַּתְחָא בִּיה שְׁבִילִין, לַעֲיִלָא אִיהוּ. וְכְמָה דְמִתְפַּתְחִין שְׁבִילִין וְאוּרְחִין בִּיה, הִכִּי אֲתַבְּקַע וְאַתְפַּתַּח. וּבְגִין כּוּךְ כְּלָא תִּלְיָא לַעֲיִלָא, וּבְעֵינֵן לְבָרְכָא לִיה, וְלִמִּיָּהב לִיה תּוֹקְפָא מִתְּמָא, בְּגִין דִּיתְבַּרְכָּא מְלַעֲיִלָא, וְיִתְמַקֵּר כְּדָקָא חֲזִי. וְעַל דָּא כְּתִיב, וּבִרְכַּת אֶת ה', אֶת דִּיִּיקָא.

וּלְגַבֵּי הָאִי אַתֵּר, אַצְטְרִיךְ לְאַחֲזָאָה קָמִיָּה שְׂבַעָא וְנִהִירוּ דְאַנְפִּין. וּלְגַבֵּי סְטָרָא אַחֲרָא, בְּזִמְנָא דְאִיהִי שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא, בְּעֵי לְאַחֲזָאָה קָמִיָּה כְּפָנָא. דְּהָהוּא דְרָגָא רָעַב אִיהוּ, וְאַתְחֲזִי לְאַחֲזָאָה קָמִיָּה כְּפָנָא וְלָא שׁוּבְעָא, הוּאִיל וְשְׂבַע לָא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא, וְאַכְלֵת וְשְׂבַעֵת וּבִרְכַּת אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הִכִּי הוּא וְדָאִי, וְהִכִּי אַצְטְרִיךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַכָּאִין אִינוּן צְדִיקָיָא דְקוּרְבָא דְלִהוֹן אִיהוּ שְׁלֵמָא בְּעֵלְמָא. בְּגִין

דִּינְדְּעִי לִיחֻדָּא יְחֻדָּא, וּמִקְרָבִי קוּרְבָּא לְאַסְגָּאָה שְׁלָמָא בְּעִלְמָא. דִּהָא יוֹסֵף וַיהוּדָה עַד
לֹא אֶתְקָרִיבוּ דָּא עִם דָּא, לֹא הָוָה שְׁלָמָא. פִּינּוֹן דְּאֶתְקָרִיבוּ יוֹסֵף וַיהוּדָה כְּחָדָא, כְּדִין
אַסְגִּיאוּ שְׁלָמָא בְּעִלְמָא. וְחִידּוֹ אֶתוֹסֵף לְעִילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְקוּרְבָּא דִּיהוּדָה וַיֹּסֵף
וּכְלָהּוּ שְׁבִטִין אֲשֶׁתִּכְחוּ כְּחָדָא בֵּיהּ בְּיוֹסֵף. וְהָוָה קוּרְבָּא אַסְגִּי שְׁלָמָא בְּעִלְמָא, כְּמָה
דְּאוּקִימָנָא. דְּכַתִּיב, וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה:

וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנֶּצְצִים עָלָיו וְגו', רַבִּי חֲזִיָּא פִּתְחָא וְאָמַר, (תהלים קיב) פִּזֹּר
נָתַן לְאַבְיּוֹנִים צִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד קִרְנוֹ תְּרוּם בְּכָבוֹד. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּרָא עֲלֵמָא, וְאַשְׁלִיט עָלֶיהָ לְאַדָּם, דִּיהָא מִלְכָּא עַל כָּלָא.

וְהָאִי בַר נָשׁ, מִתְּפָרָשָׁן מִנִּיהּ בְּעִלְמָא כְּמָה זִינִין. מִנְהוֹן צְדִיקָא וּמִנְהוֹן רְשִׁיעָא.
מִנְהוֹן טְפָשִׁין וּמִנְהוֹן חִפְיָמִין. וּכְלָהּוּ אֶתְקִימוּ בְּעִלְמָא, עֲתִירִין וּמִסְכְּנִין. וּכְלָהּוּ בְּגִין
לְמִזְכֵּי אֵלִין בְּאֵלִין, לְמִזְכֵּי צְדִיקָא עִם רְשִׁיעָא, לְמִזְכֵּי חִפְיָמִין עִם טְפָשִׁין, לְמִזְכֵּי
עֲתִירִין עִם מִסְכְּנִין. דִּהָא בְּגִין כּוֹד, זְכִי בַר נָשׁ לְחִי עֲלֵמָא, וְאַתְקִשְׁר בְּאֵילָנָא דְחִי.
וְלֹא עוֹד, אֵלָא דִּהָא צִדְקָה דְּאִיהוּ עָבִיד, קָאִים לְעֵלְמִין. דְּכַתִּיב וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד.

פִּזֹּר נָתַן לְאַבְיּוֹנִים. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, קָאִים לִיה
עַל סַמְכָא חַד, וְצִדִּיק שְׁמִיָּה, וְהָאִי צְדִיק אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלֵמָא, וְדָא אִיהוּ דְאַשְׁקִי, וְזֶן
לְכָלָא. דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַנִּהְרָ יוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים.

וּמִשָּׁם יִפְרֹד, מֵהוּ יִפְרֹד. אֵלָא, הָהוּא מְזוֹנָא וּמִשְׁקָא דִּהָהוּא נָהָר, נָטִיל גִּנְתָּא כָּלָא,
וּלְבָתֵּר אֶתְבַּדַּר הָהוּא מִשְׁקָא לְד' סְטֵרִין דְעֲלֵמָא. וְכְמָה אֵינוֹן דְּמַצְפָּאן לְאַתְשָׁקִיָּא
וּלְאַתְזָנָא מִתְמָן. כְּמָא דְאַתָּא אָמַר, (תהלים קמה) עֵינִי כָל אֵלֶיךָ יִשְׁכְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת
אֶכְלָם בְּעֵתוֹ. וּבְגִין כּוֹד פִּזֹּר נָתַן לְאַבְיּוֹנִים, דָּא צְדִיק. צִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד, דָּא כְּנֻסַּת
יִשְׂרָאֵל. דְּבְגִין כּוֹד, אִיהִי קִיּוּמָא בְּרִזָּא דְשָׁלָם, בְּקִיּוּמָא שְׁלִים. רְשָׁע יִרְאֶה וְכַעַס, דָּא
מַלְכוּת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת.

תָּא חֲזִי, מַלְכוּת שְׁמַיָּם, אִיהִי בִי מִקְדָּשָׁא. לְקִיּוּמָא כָּל מִסְכְּנֵי בְּגוֹ צֵלָא דִּישְׁרוּתָא
דְּשְׁכִינְתָּא. וְצִדִּיק דָּא אִיהוּ אֶקְרִי גַבְאֵי צִדְקָה, לְמִיחֵן וּלְמִיזֵן לְכָלָא. דְּכַתִּיב פִּזֹּר נָתַן
לְאַבְיּוֹנִים. בְּגִין כּוֹד, גַּבְאֵי צִדְקָה נָטִילֵי אֶגְרָא לְקַבִּיל כְּלָהּוּ דִּיהִבֵּי צִדְקָה.

דף רח ע"ב

תא חזי, ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים, אליו אינון כל דקיימי לאתונא ולאשתקניא מניה. ולא עמד איש אתו (דף רח ע"ב) בהתודע יוסף אל אחיו. אתו, דא כנסת ישראל. אחיו, אליו שאר רתיכין חזיליו, דכתיב בהו (תהלים קכב) למען אחי ורעי.

דבר אחר, ולא עמד איש אתו. בזמנא דקודשא בריה הוא אתי לאזדווגא בכנסת ישראל. בהתודע יוסף אל אחיו, בזמנא דקודשא בריה הוא הנה מתחבר בהו בישראל, בגין דאינון נטלי בלחודיהו, ולא חבורא דעמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות בהדיהו. בגין כה (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם. דהא בזמנא דא, איהו קודשא בריה הוא בלחודיו, בחבורא חדא עם ישראל, דכתיב בהו אחי ורעי כמה דאוקמוה.

רבי ייסא פתח קרא, בזמנא דקודשא בריה הוא יוקים לה לכנסת ישראל מעפרא, ויבעי לאנקמא נקמתא מעממא עובדי עבודת כוכבים ומזלות, כדין כתיב, (ישעיה סג) ומעמים אין איש אתי. וכתיב הכא, ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו. כמה דאת אמר, (ישעיה סג) וינטלם וינשאם כל ימי עולם.

ולא יכול יוסף להתאפק, רבי חזקיה פתח ואמר, (תהלים קכג) שיר המעלות אליה נשאתי את עיני היושבי בשמים, האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל תא חזי, אליה נשאתי את עיני, וכתיב, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. אלא, דא לעילא ודא לתתא. אשא עיני אל ההרים, דא לעילא. בגין לאמשכא ברכאן מעילא לתתא, מאלין הרים עלאין, לאמשכא מניהו ברכאן לכנסת ישראל דאתברכא מניהו. אליה נשאתי את עיני, למצפי ולחכא לאנון ברכאן דנחתו מתמן לתתא.

היושבי בשמים, דכל תוקפהא וחי' לאה וקיומהא, איהו בשמים. בגין דכד יובלא אפתח מבועי דכל אינון תרעין, בלהו קיימי בשמים. וכיון דשמים נטיל כל אינון נהורין דנפקי מיובלא, כדין איהו זן ואשקי לה לכנסת ישראל על דא דצדיק חד.

וכיון דדא אתער לגבה, כמה אינון דקיימן בכל סטרין לאתשקאה ולאיתברכא מתמן. כמה דאת אמר, (תהלים קד) הפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם. וכדין, איהי סלקא ברזא דרזין כדקא חזי (ד"א ל"ג ליה), ומקבלא עדונין מבעלה כדקא יאות, וכלהו דקיימן בכל סטרין עמדי בלחודיהו. כמה דאת אמר, ולא עמד איש אתו. דכתיב, ויקרא הוציאו כל איש מעלי, ולבתר דאיהי מקבלא עדונין מבעלה, בלהו אתשקנין לבתר ואתזנו. כמה דאת אמר, (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם.

רבי יוסי פתח קרא באליהו, דכתיב, (מלכים א יז) ויקרא אל ה' ויאמר ה' אלהי הגם על

הַאֲלֹמָנָה אֲשֶׁר אָנִי מִתְגֹּרֵר עִמָּה הִרְעוֹת לְהַמִּית אֶת בְּנָהּ. תָּא חֲזִי, תְּרִי הוּוּ דְקֹאֲמְרִין מְלִין לְקַבִּיל קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, מִשָּׁה וְאֵלֶיהּ. מִשָּׁה אָמַר, (שמות ה) לָמָּה הִרְעוֹת לָעַם הַזֶּה. וְאֵלֶיהּ אָמַר, הִרְעוֹת לְהַמִּית אֶת בְּנָהּ, וְתִרְוִייהּ מְלָה חֲדָא קֹאֲמְרוּ.

מֵאִי טַעְמָא. אֱלָא רְזָא אִיהוּ. מִשָּׁה אָמַר, לָמָּה הִרְעוֹת, מֵאִי טַעְמָא. אֱלָא, בְּגִין דְּאִתְיָהִיב רְשׁוֹ לְסִטְרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָא עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, הִרְעוֹת, יְהִבְתּוּ רְשׁוֹ לְסִטְרָא אַחְרָא דְרַע, לְמִשְׁלַט עֲלֵיהּ. אֵלֶיהּ אָמַר, הִרְעוֹת יְהִבְתּוּ רְשׁוֹ לְסִטְרָא דְרַע, לְיִטּוּל נַשְׁמָתָא דְדָא. וְדָא הוּא הִרְעוֹת, וְכָלָא רְזָא חֲדָא.

תָּא חֲזִי, אֵלֶיהּ אָמַר, הֵגַם עַל הַאֲלֹמָנָה אֲשֶׁר אָנִי מִתְגֹּרֵר עִמָּה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אָמַר לִיהּ לְאֵלֶיהּ, הִנֵּה צְוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֲלֹמָנָה לְכַלְכְּלָהּ. וְכָל מֵאן דִּזֵּן וּמְפָרְנֵס לְמֵאן דְּאֶצְטְרִידָּהּ לִיהּ, וְכָל שָׁכֵן בְּיוֹמָא דְכַפְנָא. הָא אֲתֵאחִיד בְּאִילָנָא דְחֲזִי, וְגָרִים לִיהּ חַיִּים וְלִבְנוֹי, וְהָא אוֹקִימָנָא. וְהַשְׁתָּא אֵלֶיהּ אָמַר, כָּל מֵאן דְּקָיִים נִפְשָׁא בְּעֵלְמָא, זְכִי לִיהּ חַיִּים וְזְכִי לְאֲתֵאחֲדָא בְּאִילָנָא דְחֲזִי. וְהַשְׁתָּא שְׁלֵטָא אִילָנָא דְמוֹתָא סִטְרָא דְרַע עַל הַאֲלֹמָנָה דְאַנְתָּ פְקֻדָּתָ לְמִיזֵן לִי. בְּגִין כֹּף הִרְעוֹת (למה הרעות).

דף רט ע"א

וְאִי תִימָא דְרַע לֹא אֲתֵעֲבִיד לְבַר נָשׁ מֵעַם קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דְבַר נָשׁ אֲזִיל לְיִמִּינָא, נְטִירוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא תְּדִיר לְגַבִּיָּהּ, וְלֹא יָכִיל סִטְרָא אַחְרָא לְשִׁלְטָא עֲלֵיהּ. וְהָא רַע אֲתֵכְפִיָּא קַמִּיהּ, וְלֹא יָכִיל לְשִׁלְטָא. וְכִיּוֹן דְּנְטִירָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֲתֵעֲבָרָא מִנִּיהּ, בְּגִין (דף רט ע"א) דְּאִיהוּ אֲתֵדְבִק בְּרַע, כְּדִין הֵהוּא רַע, כִּיּוֹן דְּחֲמִי דְלֹאוּ עִמִּיהּ נְטִירוֹ, כְּדִין שְׁלִיט עֲלֵיהּ, וְאִתִּי לְשִׁינְצָאָה לִיהּ, וְכִדִּין אֲתֵיָּהִיב לִיהּ רְשׁוֹ, וְנָטִיל נַשְׁמָתִיהּ.

מִשָּׁה אָמַר לָמָּה הִרְעוֹת, דְּאִתְיָהִיב לִיהּ רְשׁוֹ לְסִטְרָא דְרַע, לְמִשְׁלַט עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, לְמַהֲוִי בְּשַׁעְבּוּדָא דִּילִיהּ. דְּבַר אַחֵר לָמָּה הִרְעוֹת, דְּחֲמָא כַּמָּה מְנַהוּן דְּהוּוּ מִתִּין, וְאֲתִמְסְרוּ בְּסִטְרָא דְרַע.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְטוֹב אֲתַעֵר, דְּאִיהוּ יְמִינָא, כָּל חֲדוֹ, וְכָל טִיבוֹ, וְכָל בְּרַכָּאן מְשַׁתְּכָחוּ, וְכָלָא בְּחֻשָּׁאִי אִיהוּ, כַּמָּה דְּאוּקְמוּהָ, דְּאֲמַרִי בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד בְּחֻשָּׁאִי, וְרְזָא דָא בְּגִין (ס"א דהאי איהו יחודא) דְּאִיהוּ כְּדִין יְחֻדָּא כְּדִקָּא חֲזִי.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְכִי אֵלֶיהּ, כִּיּוֹן דְּאִיהוּ גִזֵּר, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְקַיִים. וְאִיהוּ גִזֵּר

על שמיא, דלא לאחזתא מטרא וטלא, הוה דחיל איהו מאיזבל, דשדרת ליה. דכתיב, (מלכים א יט) כי כעת מחר אשים את נפשוך כנפש אחד מהם, ומיד דחיל וערק על נפשיה.

אמר ליה רבי יוסי, הוה אוקמוה, דצדיקיא לא בעאן לאטרקא למאריהון, באתר דנזקא אשתפכת (ליה) לעינא. כגוונא דשמואל, דכתיב, (שמואל א טז) איך אלה ושמע שאול והרגני, אמר ליה, עגלת בקר תקח בינך. בגין דצדיקיא לא בעאן לאטרקא למאריהון באתר דנזקא אשתפכת. אוף הכי אליהו, כיון דחמא דנזקא אשתפכת, לא בעי לאטרקא למאריה.

אמר ליה, אנא מלה שמענא, דהא באליהו לא כתיב ביה ויירא וילך אל נפשו, אלא (מלכים א יט) ויירא. ראיה חמא. ומה חמא, אלא חמא דהא מכמה שנין אזל בתריה מלאך המות, ולא אתמסר בידיה. והשתא וילך אל נפשו, מאי וילך אל נפשו, אזל לקיומא דנפשא, ומאן איהו אילנא דחיי לאתדבקא תמן.

תא חזי, פלהו כתיב את נפשו, והכא כתיב אל נפשו, ורזא דא שמענא, דאמר רבי שמעון, כל נשמתין דעלמא, פלהו נפקי מההוא נהר דנגיד ונפיק, וכלהו נקיט לון ההוא צורא דחייא (דחיי), וכד נוקבא אתעברת מן דכורא, פלהו בתיאובתא דתרין סטרין, בתיאובתא דנוקבא לגבי דכורא. וכד תיאובתא דדכורא נפקא ברעוּתא, כדון אינון נשמתין בקיומא יתיר, בגין דכלא בתיאובתא ורעוּ דאילנא דחייא. ואליהו, בגין דהוה מההוא רעוּתא יתיר מבר נש אחרא, אתקיים.

ובגין כך אל נפשו כתיב, ולא כתיב את נפשו. דהא את נפשו דא היא נוקבא. ואי תימא ואל האשה אמר, כללא דדכר ונוקבא. כד היא בגו דכורא, כדון ואל האשה אמר. את האשה, נוקבא בלחודקא, ולא דדכורא. כגוונא דא אל נפשו, דכר בלחודוי, את נפשו נוקבא בלחודקא ולא כלילו דדכורא. ובגין דאיהו מסטרא דדכורא יתיר מכל בני עלמא, אתקיים בקיומיה יתיר, ולא מית כשאר בני עלמא. בגין דכלא איהו מאילנא דחיי, ולא מגו עפרא. ובגין דא אסתלק לעילא, ולא מית כארץ כל בני עלמא. דכתיב, (מלכים ב ב) ויעל אליהו בסערה השמים.

תא חזי, מה כתיב והנה רכב אש וסוסי אש וגו', (שמות קצז ע"א) דהא כדון אתפשט גופא מן רוחא, ואסתלק דלא כשאר ארץ בני עלמא. ואשתאר מלאכא קדישא, כשאר קדישי עליונים, ועביד שליחותא בעלמא. והא אוקמוה, דנסין דעבד קודשא בריהו הוא בעלמא, על ידיה אתעבידן.

ותא חזי, מה כתיב, (מלכים א יט) וישאל את נפשו. בקדמיתא, וילך אל נפשו, כמה

דִּאֲתָמַר בְּקִיּוּמָא. וְהָכָא אֶת נַפְשׁוֹ לָמוּת, אֵילָנָא דְבִיהַ שְׂרִיָּא מוֹתָא. וְתַמָּן אֲתַגְלִי עָלֶיהָ
קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, כְּמָה דְכְּתִיב, (מלכים א' יט) צֵא וְעַמְדָּתָ בְּהָר. מַה כְּתִיב בְּתִרְיָהּ, וְאַחַר
הָרַעַשׁ אִישׁ לֹא בָאֵשׁ ה' וְאַחַר הָאֵשׁ קוּל דְּמָמָה דְקָה, דָּא הוּא אֲתֵר פְּנִימָאָה דְכָלָא,
דְּמַנִּיה נִפְקִין כָּל נְהוּרִין.

דף רט ע"ב

מַה כְּתִיב, (מלכים א' יט) וַיְהִי כַשְׁמַע אֱלֹהֵיהּ וַיִּלֶּט פָּנָיו בְּאַדְרֵתוֹ וְהִנֵּה אֵלָיו קוּל וַיֹּאמֶר
(תשא ק"ז ע"א) מַה לָּךְ פֹּה אֱלֹהֵיהּ וַיֹּאמֶר קִנְאָה קִנְאָתִי, אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, עַד
מָתִי אֲתָה מְקַנְא לִי, טָרַקְתָּ גָלָא דְלָא (דף רט ע"ב) יָכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּךָ מוֹתָא לְעֵלְמָא,
וְעֵלְמָא לָא יָכִיל לְמַסְבָּלָךְ עִם בְּנֵי (נשא). אָמַר לִיה, כִּי עֲזָבוּ בְּרִיתָךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.
אָמַר לִיה, חַיִּידָּהּ, דְּבָכָל אֲתֵר דְּבְנֵי (נשא) יִקְיִימוּ קָרִים קוּדְשָׁא, אֲנָתָּהּ תִּהְיָ זְמִין תַּמָּן. (ד"א
והא אתמר בגין כך מתקנין כורסיא לאלוהו דאיהו זמין תמן)

תָּא חַזִּי, מַה גָּרַם הָהִיא מְלָה דְאֱלֹהֵיהּ, דְכְּתִיב, (מלכים א' יט) וְהִנֵּה אֵלָיו קוּל וַיֹּאמֶר
אֱלֹפִים כָּל הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לְבַעַל וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ. אָמַר לִיה
קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, מִכָּאן וְלִהָלָאָהּ, דְלָא יָכִיל עֵלְמָא לְמַסְבָּלָךְ עִם בְּנֵי (נשא). וְאַתָּה
אֱלִישֶׁע בֶּן שֹׁפְטַת מֵאֲבֵל מְחוּלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתִּידָּהּ. יְהֵא נְבִיאָהּ אֲחֵרָא לְגַבֵּי בְנֵי
(נשא), וְאַתָּה תִּסְתַּלַּק לְאַתְרָךְ.

וְתָא חַזִּי, כָּל הַהוּא בֵּר נָשׁ דְּמַקְנֵי לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, לָא יָכִיל מְלֶאכְא דְמוֹתָא
לְשַׁלְטָאָה בִּיה, כַּשְׂאָר בְּנֵי נָשָׂא. וַיִּתְקַיֵּים בִּיה שְׁלָם, וְהָא אוּקְמוּהָ. כְּמָה דִּאֲתָמַר
בְּפִנְחָס, (במדבר כה) לָכֵן אָמַר ה' הַנִּי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹום. וַיְפֹל עַל צוּאֲרֵי בְנֵימָן
אֲחֵיו וַיַּבֵּךְ וּבְנֵימָן בָּכָה עַל צוּאֲרָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָא אוּקְמוּהָ, דְּבָכָה עַל מְקוֹדֵשׁ
רִאשׁוֹן וְעַל מְקוֹדֵשׁ שֵׁנִי.

פִּתְחָ וְאָמַר, (שיר השירים ד) כְּמַגִּדֵּל דָּוִד צוּאֲרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלְף הַמָּגֵן תִּלְוִי עָלָיו כָּל
שְׁלִטֵי הַגְּבוּרִים. כְּמַגִּדֵּל דָּוִד, מֵאֵן מַגִּדֵּל דָּוִד. דָּא מַגִּדֵּל דָּוִד וְדֹאֵי, דְּכִנְהָ לִיה דָּוִד,
וְסָלִיק לִיה גּוֹ יְרוּשָׁלַיִם. אֶלָּא כְּמַגִּדֵּל דָּוִד, דָּא יְרוּשָׁלַיִם דְּלַעִילָא, דְכְּתִיב בִּיה, (משלי יח)
מַגִּדֵּל עֲזָ שֵׁם ה' בּוֹ יְרוּץ צַדִּיק וְנִשְׁגָּב. מֵאֵן נִשְׁגָּב, אֶלָּא הַהוּא מַגִּדֵּל נִשְׁגָּב, בְּגִין דְּבִיה
יְרוּץ צַדִּיק.

צוּאֲרָךְ, דָּא בֵּית מְקוֹדֵשׁא דְלַתְתָּא, דְאִיהוּ קָאִים בְּתַקוּנָא דְשְׁפִירוֹ, כְּקוּדְלָא לְגוּפָא. מַה
צוּאֲרָךְ, אִיהוּ שְׁפִירוֹ דְכָל גּוּפָא, הָכִי נָמִי בִּי מְקוֹדֵשׁא, אִיהוּ שְׁפִירוֹ דְכָל עֵלְמָא.

בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת, תִּלְא דְּכָל בְּנֵי עֵלְמָא הֵווּ מְסַתְּפָלן בֵּיהּ, וְהָכִי אוּקְמוּהָ, תַּלְפִּיּוֹת, תִּל דְּכָל פִּיּוֹת דְּעֵלְמָא מְשַׁבְּחָן וּמַצְלָאן לְגַבִּיהּ.

אֶלְף הַמִּגֶּן תְּלוּי עָלִיו, אֶלִּין אֶלְף תְּקוּנִין, דְּמַתְּקִנִין בֵּיהּ כְּדָקָא יָאוּת. כָּל שְׁלִטֵי הַגְּבוּרִים, דְּכָלְהוּ קָא אֲתִינִין מְסֻטָּרָא דְּדִינָא קִשְׁיָא.

מַה צִּוָּאר, כָּל תְּקוּנִין דְּאֲתָתָא בֵּיהּ תִּלְיִין. כֹּךְ בְּמַקְדָּשָׁא, כָּל תְּקוּנִין דְּעֵלְמָא בֵּיהּ תִּלְיִין וְשִׁרְיִין. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכַתִּיב, (אִיכָה ה) עַל צִוְּאֵרִינוּ נִרְדָּפְנוּ, עַל בֵּי מַקְדָּשָׁא, דְּאִיהוּ צִוָּאר וְשִׁפִּירו דְּכָל עֵלְמָא. נִרְדָּפְנוּ, יִגְעֲנוּ לְמַבְּנֵי לִיהּ תִּרִין זְמָנִין, וְלֹא הוּנַח לָנוּ. דְּהָא לֹא שְׁבָקוּהָ לָנוּ, וְאֲתַחֲרַב וְלֹא אֲתַבְּנֵי לְבִתָּר.

מַה צִּוָּאר, כִּינֹן דְּאֲשִׁתִּי, כָּל גּוֹפָא אֲשִׁתִּי עִמִּיהּ. הָכִי נָמִי בֵּי מַקְדָּשָׁא, כִּינֹן דְּאִיהוּ אֲשִׁתִּי וְאֲתַחֲשֹׁד, כָּל עֵלְמָא הָכִי נָמִי אֲתַחֲשֹׁד, וְלֹא נִהִיר שְׁמִשָּׁא, וְלֹא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וְכַכְבֵּיָא.

בְּגִין כֹּךְ בָּכָה יוֹסֵף עַל דָּא. וְלְבִתָּר דְּבָכָה עַל דָּא, בָּכָה עַל שְׁבָטִין דְּאֲתַגְלוּ. כֹּד אֲתַחֲרִיב בֵּי מַקְדָּשָׁא, כָּלְהוּ שְׁבָטִין אֲתַגְלוּ מִיד, וְאֲתַבְּדִירוּ בִּינֵי עַמְמָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וַיִּנָּשֶׁק לְכָל אָחָיו וַיִּבֶךְ עֲלֵיהֶם, עֲלֵיהֶם וְדָאִי. עַל כָּלֶם בָּכָה, עַל בֵּי מַקְדָּשָׁא דְּאֲתַחֲרִיב תִּרִין זְמָנִין, וְעַל אָחָיו עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים, דְּאֲתַגְלוּ בְּגִלּוּתָא וְאֲתַבְּדִירוּ בִּינֵי עַמְמָא. וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְרוּ אָחָיו אִתּוֹ, וְלֹא כָּתִיב וַיִּכְפּוּ, דְּהָא אִיהוּ בָּכָה, דְּנִצְנָצָה בֵּיהּ רוּחָא קֳדִישָׁא, וְאִינוּן לֹא כָּכוּ, דְּלֹא שָׂרָא עֲלִיָּהּ רוּחַ קוּדְשָׁא.

וְהָקֹל נִשְׁמַע בֵּית פְּרָעָה. רַבִּי (אַלְעָזָר) אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים פד) נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לַחֲצֹרוֹת ה' לְבִי וּבִשְׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֵל חֵי. תָּא חַיִּי, כָּל בֵּר נָשׁ דְּצִלִּי צְלוּתִיהּ (וְקַם) קִמִּי מְאָרִיָּה, אֲצִטְרִידָה לִּיהּ לְאֶקְדָּמָא לִּיהּ בִּרְכָאן בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְלִצְלִי צְלוּתִיהּ קִמִּי מְאָרִיָּה בְּזִמְנָא דְּאֲצִטְרִידָה.

בְּצִפְרָא, לְאֶחָדָא בִּימִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. בְּמִנְחָה, לְאֶחָדָא בְּשְׂמָאלָא. וְצְלוּתָא וּבְעוּתָא, אֲצִטְרִידָה לִּיהּ לְבֵר נָשׁ בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּגִין לְאֶתְאֶחָדָא בֵּיהּ. וְאוּקְיָמָא, מֵאן דְּצִלִּי צְלוּתִיהּ, (וְקַם) קִמִּי מְאָרִיָּה, אֲצִטְרִידָה לִּיהּ דְּלֹא לְמַשְׁמַע קָלִיהּ בְּצְלוּתִיהּ. וּמֵאן דְּאֲשַׁמַּע קָלִיהּ בְּצְלוּתִיהּ, צְלוּתִיהּ לֹא אֲשַׁתְּמַע.

דף רי ע"א

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין (דף רי ע"א) (שמות ר"ב ע"ב) דְּצְלוּתָא, לָאו אִיהִי הֵיא קָלָא דְּאֲשַׁתְּמַע.

דָּהָהוּא קוֹל דְּאַשְׁתַּמַּע לָאוּ הִיא צְלוּתָא. וּמֵאֵן אִיהִי צְלוּתָא. דָּא קָלָא אַחְרָא, דְּתַלְיָא בְּקָלָא דְאַשְׁתַּמַּע, וּמֵאֵן הִיא קָלָא דְאַשְׁתַּמַּע. דָּא הִהוּא קוֹל דְּהוּא בּוּא"ו, קָלָא דְתַלְיָא בֵּיהּ, דָּא הִהוּא קֹל בְּלָא וּא"ו.

וּבְגִין כֹּךְ, לָא אַצְטְרִיף לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְמַשְׁמַע קְלִיהּ בְּצְלוּתִיהּ, אֶלָּא לְצִלְאָהּ בְּלַחֲשׁ, בְּהִהוּא קָלָא דְלָא אַשְׁתַּמַּע. וְדָא הִיא צְלוּתָא דְאַתְקַבְּלַת תְּדִיר. וְסִימְנִידָּהּ, וְהַקֹּל נִשְׁמַע, קֹל בְּלָא וּא"ו, נִשְׁמַע. דָּא הִיא צְלוּתָא דְהִיא בְּחֻשָּׁאִי. דְּכְתִיב בְּחֻנָּה, (שְׁמוּאֵל א א) וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע. דָּא הִיא צְלוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא קְבִיל, כַּד אֲתַעְבִּיד גּוֹ רְעוּתָא וְכוּנָּה וְתַקוּנָּא כְּדָקָא יְאוּת, וְלִיחְדָּא יְחוּדָא דְמַרְיָה כְּדָקָא יְאוּת בְּכָל יוֹמָא. (וְהַקֹּל נִשְׁמַע בֵּית פִּרְעָה. וְהַקֹּל נִשְׁמַע חֹסֶר וּא"ו, מֵאִי טַעמָא, אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, דָּא הִיא שְׂכִינְתָּא דְבַכָּא עַל חֹרֹב בִּי מִקְדָּשָׁא וְעַל גְּלוּתָהּ דְיִשְׂרָאֵל. כְּתִיב הֵכָּא, וְהַקֹּל נִשְׁמַע, וְכְתִיב הֵחָמ, (יִרְמְיָה לֹא) קוֹל בְּרַמָּה נִשְׁמַע. מַה לְהֵלֶן שְׂכִינְתָּא, אִף כַּאן נִמִּי שְׂכִינְתָּא).

רַבִּי אֲלֵעָזָר אָמַר, קָלָא בְּחֻשָּׁאִי, דָּא הִיא קָלָא עֲלָאָהּ, דְּכָל קָלִין נִפְקִין מִתַּמָּן. אֲבָל קֹל בְּלָא ו', דָּא הִיא צְלוּתָא דְלִתְתָּא, דְּאִיהִי אֲזֵלָא לְאַסְתִּלְקָא בּוּא"ו וְלִאֲתַחֲבָרָא בֵּיהּ.

תָּא חֲזִי, וְהַקֹּל נִשְׁמַע, דָּא הוּא קֹל בְּלָא וּא"ו. דָּא הִיא קָלָא דְבַכָּא עַל מְקוֹדֶשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל מְקוֹדֶשׁ שֵׁנִי. נִשְׁמַע, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, קוֹל בְּרַמָּה נִשְׁמַע. בְּרַמָּה, מֵאִי בְרַמָּה. דָּא הוּא עֲלֵמָא עֲלָאָהּ, עֲלֵמָא דְאַתִּי. וְסִימְנִידָּהּ, מִן הִרְמָה וְעַד בֵּית אֵל, (תְּהִלִּים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. הֵכָּא בְרַמָּה, דָּא עֲלֵמָא עֲלָאָהּ. דְּהָא בְּהִיא שְׁעָתָא דִּי בְרַמָּה נִשְׁמַע. כְּדִין מַה כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה כב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפַּד וְגו'.

וְהַקֹּל נִשְׁמַע, לְעִילָא לְעִילָא. מֵאִי טַעמָא. בְּגִין דּוּא"ו אֲתַרְחֵק וְאַסְתִּלְק מִנִּיהּ, וְכִדִּין רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ מֵאַנְהָ לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהּ כִּי אֵינְנוּ. כִּי אֵינְנוּ, כִּי אֵינְנוּ מְבַעֲי לִיהּ. אֶלָּא כִּי אֵינְנוּ, וְהָא אוֹקִימָנָא, כִּי אֵינְנוּ, דְּבַעֲלָה לָא אֲשַׁתְּכַח עִמָּה. דְּאֵלְמָלָא בַּעֲלָהּ יִשְׁתַּכַּח עִמָּה, תַּתְּנַחֵם עֲלֵיהּ. דְּהָא כְּדִין בְּנֵהָ, לָא יְהוֹן בְּגִלּוּתָא. וּבְגִין דְּאֵינְנוּ, לָאוּ אִיהִי מְתַנַּחֲמָא עַל בְּנֵהָ, בְּגִין דְּבִנְהָא אֲתַרְחֵקוּ מִנָּהּ, עַל דְּאֵינְנוּ עִמָּה.

תָּא חֲזִי, בֵּית פִּרְעָה, דָּא הוּא סִימְנִידָּהּ לְעִילָא, בֵּיתָא דְאַתְפָּרְעוּ וְאַתְגַּלְיִין מִנִּיהּ כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוּצִינִין, כָּל מַה דְּהוּא סְתִים, מִתַּמָּן אֲתַגְלִי. וּבְגִין כֹּךְ, קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֲפִיק כָּל נְהוּרִין וְכָל בּוּצִינִין, בְּגִין לְאַנְהָרָא לְהִהוּא קוֹל, דְּאֶקְרִי קֹל בְּלָא וּא"ו.

תָּא חֲזִי, כַּד יָקִים קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְהֵאִי קֹל מֵעַפְרָא, וַיִּתְחַבֵּר בּוּא"ו, כְּדִין כָּל מַה דְּאַתְאָבִיד מִנִּיהּ בְּזִמְנָא דְגִלּוּתָא, יִתְהַדֵּר וַיִּתְעַדְנֻן בְּנֵהוּרִין עֲלָאִין דְּאַתְמוּסָפֹן מִגּוֹ עֲלֵמָא עֲלָאָהּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (יִשְׁעִיָּה כז) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאוֹבְדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲוּ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם:

וְאַתָּה צוֹיִתָּהּ זֹאת עָשׂוּ קָחוּ לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. רַבִּי חֵיָּיא פָּתַח, (ישעיה סו) שְׁמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אוֹהֲבֶיהָ שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ וְגו'. תָּא חֲזִי, כִּד אֶתְחַרֵּב בִּי מִקְדָּשָׁא וְגִרְמוּ חוּבִין, וְאַתְּגִלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְעָא, (ויקרא ע"ה ע"א) אֶסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא לְעִילָא, וְלֹא אֲשַׁנַּח עַל חֲרוֹב בִּי מִקְדָּשָׁא, וְעַל עֲמִיָּה דְאַתְּגִלוּ, וּכְדִין שְׂכִינְתָּא אֶתְגַּלְיָא עִמָּהוֹן.

כִּד נָחַת, אֲשַׁנַּח עַל בֵּיתִיהָ דְאַתְּוֹקֵד, אֶסְתַּכַּל עַל עֲמִיָּה וְהָא אֶתְגַּלְיָא. שְׁאַל עַל מִטְרוּנִיתָא וְאַתְתַּרְכַּת. כְּדִין וִיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפָּד וּלְקִרְחָה וּלְחִגְרָ שָׁק. וְהִיא גַם הִיא מַה כְּתִיב בָּהּ, (יואל א) אֲלִי כִכְתוּלָה חִגְרַת שָׁק עַל בַּעַל נַעֲוִירָהּ. כְּמָא דְאַתָּא אָמַר כִּי אֵינֻנוּ, בְּגִין דְאַסְתַּלַּק מִינָהּ, וְאַשְׁתַּכַּח פִּירוּדָא.

דף רי ע"ב

וְאַפִּילוּ שְׁמִיָּא וְאַרְעָא, כְּלָהוּ אֶתְאַבְלוּ, דְכְּתִיב, (ישעיה נ) אֲלִבְיַשׁ שָׁמַיִם קִדְרוֹת וְשָׁק אֲשִׁיִּם כְּסוּתָם. מִלְּאֲכִי עֲלָאִי כְּלָהוּ אֶתְאַבְלוּ עֲלֶיהָ, דְכְּתִיב, (ישעיה לג) הֵן אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכִי שְׁלוֹם מֵר יִבְכּוּן. שְׁמִשָּׁא וְסִיִּהָרָא אֶתְאַבְלוּ וְחֲשָׁכוּ נְהוּרִיהוֹן. דְכְּתִיב, (ישעיה יג) חֲשֹׁךְ הַשָּׁמַיִם בִּצְאוֹתוֹ וְגו', וְכָלֹא עֲלָאִי וְתַתְּאִי, כְּכוּ עֲלָהּ (דף רי ע"ב) וְאַתְאַבְלוּ. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְשִׁלְטָא עֲלָהּ סִטְרָא אַחְרָא, דְשִׁלְטָא עַל אֶרְעָא קוּדְשָׁא.

פָּתַח וְאָמַר, (יחזקאל ז) וְאַתָּה בֶּן אָדָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין בָּא הַקִּין עַל אֲרֻבַּע כְּנָפּוֹת הָאֶרֶץ. הָאִי קָרָא רְזָא עֲלָהּ אִיהוּ. לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין, מֵאִי אִיהוּ. וְכִי אַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין הִיא. אֲלָא הָכִי הוּא וְדָאִי וְאַתְמָר, קִין אִיהוּ לִימִינָא, קִין אִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא. קִין לִימִינָא, דְכְּתִיב, (דניאל יב) לְקִין הִימִין. קִין לְשִׁמְאֵלָא, דְכְּתִיב, (איוב כח) קִין שָׁם לַחֲשׁוֹךְ וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר, וְדָא הוּא (בראשית ו) קִין כָּל בָּשָׂר, כְּמָה דְאַתְמָר. קִין דִּימִינָא, הִינֵנוּ דְכְּתִיב לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין. בָּא הַקִּין, דָּא קִין דְשִׁמְאֵלָא. קִין דִּימִינָא, דָּא קִין דִּינִצֵּר הַטּוֹב. קִין דְשִׁמְאֵלָא, דָּא קִין דִּינִצֵּר הָרָע, וְדָא אִיהוּ דְכִד חוּבִין גִּרְמוּ וְאַתְגַּבְרוּ, אֶתְגַּזֵּר וְאַתְיִיְהִיב שְׁלִטְנָא לְמַלְכוּת הָרָשָׁעָה לְשִׁלְטָאָה, וּלְחִרְבָּא בֵּיתִיהָ וּמִקְדָּשֶׁיהָ. וְדָא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל ז) כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים רָעָה אַחֵר רָעָה הִנֵּה בָּאָה, וְכָלֹא חֵד.

וּבְגִין כֹּד, אֶתְאַבְלוּ עֲלָאִי וְתַתְּאִי עַל דְאַתְיִיְהִיב שְׁלִטְנֵנוּ לְהָאִי קִין דְשִׁמְאֵלָא. וּבְגִין כֹּד, כִּינּוּ דְמַלְכוּת קוּדְשָׁא, מַלְכוּת שְׁמַיִם אֶתְכַּפְּיָא, וּמַלְכוּת חֲיִיבָא (אחרא) אֶתְגַּבְר. (כדין) אִית לִיהָ לְכָל בֵּר נֶשׁ, לְאַתְאַבְלָא עֲמָהּ, וּלְאַתְכַּפְּיָא עֲמָהּ. וּבְגִין דְכִד אִיהִי יִזְדַּקְפָּא, וְעֲלָמָא יִתְחַדִּי, יִתְחַדִּי אִיהוּ בְּהֻדָּה. דְכְּתִיב, (ישעיה סו) שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב בְּהוּ בְּמִצְרַיִם, (ירמיה מו) עֲגָלָה יְפִיפִיָּה מִצְרַיִם. וְרָצָא דְעֲגָלָה דָּא, הוּוּ
יִשְׂרָאֵל תַּחֲתוֹת שְׁלֹטְנִיָּה כְּמָה זְמַנִּין וְכְמָה שָׁנִין. וּבְגִין דְּזַמִּינִין יִשְׂרָאֵל לְשִׁלְטָאָה לְבִתְר
עָלָה, אֲתֵרְמִיז לֹון הַשְׁתָּא עֲגָלוֹת.

רַבִּי אֱלֻעָזָר אָמַר, רִמְזוּ רִמְזוּ לִיָּה יוֹסֵף לִיעֲקֹב עַל עֲגָלָה עֲרוּפָה. דְּהָא בְּהוּא פֶּרְקָא
אֲתֵפְרֵשׁ מִנִּיה. וְאִיקְמוּנָה, עֲגָלָה עֲרוּפָה, דְּאִיָּה אֲתִיָּא עַל דְּאֲשַׁתְּכֹחַ קְטוּלָא, וְלֹא
אֲתֵיידַע מֵאֵן קְטִיל לִיָּה. וּבְגִין דְּלֹא יִשְׁלֹטוֹן עַל אֲרַעָא רוּחִין בִּישִׁין דְּלֹא אֲצַטְרִיכוּ,
יְהִינֵן הָאֵי עֲגָלָה לְתַקּוּנָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּמּוּדְעוֹן לְגַבִּיָּה, וְלֹא יִשְׁלֹטוּ עַלִּיָּהוּ. (לעיל קיד
ע"א)

תָּא חַזִּי, כָּל בְּנֵי נֶשֶׁא כְּלָהוּ עֲבָרִין עַל יְדֵי דְמִלְאָד הַמָּוֶת, בַּר מַהֲאֵי דְאֶקְדִּימוּ לִיָּה בְּנֵי
נֶשֶׁא, עַד לֹא יִמְטִי זְמַנָּא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ וְלִיטוּל רָשׁוּ. דְּהָא לֹא שְׁלִיט כְּבָר נֶשֶׁא, עַד
דְּנִטִּיל רָשׁוּ.

וּבְגִין כֹּךְ, אֵית לִיָּה דִּינָא לְשִׁלְטָאָה עַל הַהוּא אֲתֵר. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (דְּבָרִים כ"א) לֹא נוֹדַע
מִי הַכֹּהֵן. הָכִי נָמִי אֵית לִיָּה דִּינָא דְלֹא אֲתֵיידַע, בְּגִין לְקַטְרָגָא עַל הַהוּא אֲתֵר. וְעַל
דָּא, (דְּבָרִים כ"א) וְלִקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִיא עֲגָלֹת בָּקָר וְגו'. בְּגִין לְאֶעְבְּרָא דִּינִיָּה דְּהַהוּא
אֲתֵר, וְלֹא תִתְקַנָּא דְלֹא יִשְׁלֹט בֵּיהּ מְקַטְרָגָא, וְלֹא שְׁתַּזְבָּא מִנִּיה.

תָּא חַזִּי, יוֹסֵף כֹּד אֲתֵפְרֵשׁ מֵאֲבוּי, בְּלֹא לִוְיָהּ, וּבְלֹא אֲכִילָהּ אֲשַׁתְּדָר, וְהָוָה מַה דְּהָוָה.
וְכַד אָמַר יַעֲקֹב, (בְּרֵאשִׁית ל"ז) טָרוֹף טוֹרֵף יוֹסֵף, אָמַר, כִּי אֵרֶד אֶל בְּנֵי אָבִל שְׂאוּלָה,
דְּאֵנָּא גְרִימָנָא לִיָּה. וְתוּ, דְּהִינָּא יָדַע דְּאֲחוּי סַנְיִין לִיָּה, וְשִׁדְרָנָא לִיָּה. וְרִמְזוּ קָא רִמְזוּ
לִיָּה.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה, אֵינּוֹן עֲגָלוֹת עַל פִּי פֶרְעָה שְׂדֵר לֹון, דְּכְתִיב וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף
עֲגָלוֹת עַל פִּי פֶרְעָה. אָמַר לִיָּה, דִּיּוֹקָא דְמִלָּה, דְּכְתִיב וְאֵתָה צִוִּיתָהּ זֹאת עֲשׂוּ. וְאֵתָה
צִוִּיתָה דִּיּוֹקָא, וּבְגִין כֹּךְ כְּתִיב בְּה"א, מִשְׁמַע דִּיּוֹסֵף תִּבְעֵ לֹון, וּבְגִין כֹּךְ וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף
עֲגָלוֹת עַל פִּי פֶרְעָה. וַיַּעֲקֹב לֹא אֲתִקְיִים בְּמִלָּה, עַד דְּחָמָא לֹון. דְּכְתִיב, וַיֵּרָא אֶת
הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לָשׂאת אוֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.

דף ריא ע"א

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּקַדְמִיתָא וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב, וּלְבִתְר וַיֵּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי
חֵי. אֱלֹא, בְּקַדְמִיתָא קָרִי לִיָּה אוֹרִיָּתָא יַעֲקֹב, בְּגִין שׁוּתְפּוּתָא, דְּאֲשַׁתְּכֹפּוּ שְׁכִינָתָא

בַּהֲהוּא חָרָם, כַּד אֲזַדְבֹן יוֹסֵף. וְהִשְׁתָּא דְשְׁכִינְתָּא סְלָקָא, כְּדִין אִיהוּ, וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, וְדָא הוּא רְזָא דְשְׁכִינְתָּא. וּבִתְרָא דְאִיהִי קִיּוּמָא בְּקִיּוּמָא, (בגין) כְּדִין דְרָגָא דְלַעֲיִלָא, אֲתַעְבֵּר לְגַבְהָ, דְרָגָא דְאִיהוּ יִשְׂרָאֵל. (נ"א כְּדִין דְרָגָא דְלַעֲיִלָא, אֲתַעֵר לְגַבְהָ, וְאִיהוּ דְרָגָא דִישְׂרָאֵל) מִכָּאן, דְּדִרְגָא דְלַעֲיִלָא לָא אֲתַעֵר לְעִילָא, עַד דְאֲתַעֵר בְּקִדְמִיתָא לְתַתָּא, דְהָא הָכָא וַתְּחִי רוּחַ (דף ריא ע"א) יַעֲקֹב בְּקִדְמִיתָא, וּלְבִתְרָא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלֵּילָה, בְּמִרְאֵת כְּתִיב. תָּא חֲזִי, וַיִּזְבַּח זִבְחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק, בְּקִדְמִיתָא. בְּגִין לְאֲתַעֵרָא שְׁמָא לָא בְּרָזָא דְרַחֲמִימוּ. וּכְדִין וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלֵּילָה, בְּהָא דְרָגָא דְקִדְמִיתָא דְאִיהִי מִרְאֵת הַלֵּילָה.

וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ, מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְסִטְרָא דְקִדְוִשָׁה דְלַעֲיִלָא, הָכִי הוּא. דְהָא סִטְרָא דְמִסְאָבָא, לָא אֲדַכֵּר שְׁמָא דְקִדְוִשָׁה בְּרִיךְ הוּא, וְכָל סִטְרָא דְקִדְוִשָׁה אֲדַכֵּר בְּשִׁמְיָהּ. אָנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְגו', מִכָּאן, דְשְׁכִינְתָּא נְחִתָּת עִמָּיהָ בְּגִלּוּתָא, וּבְכָל אֲתַר דְיִשְׂרָאֵל אֲתַגְלוּ, שְׁכִינְתָּא אֲתַגְלִיָּא עִמָּהוֹן, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה עֲגָלוֹת הָווּ. נְשִׁית. כַּמָּה דָּאֵת אֵמֶר, (במדבר ו) נִשְׁשׁ עֲגָלוֹת צָב. דְּכָר אַחֵר, נְשִׁיתִין הָווּ, וְכָלָא רְזָא חֲדָא. בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב בְּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף, וּלְבִסּוּף אֲשֶׁר שָׁלַח פֶּרְעֹה. אֵלָא, כְּלָהוּ דְשִׁדְר יוֹסֵף, הָווּ בְּחוּשְׁבִּנָא כְּדָא חֲזִי. וְאִינוּן דְשִׁדְר פֶּרְעֹה יִתִּיר מִנֵּיהוּ, לָא הָווּ בְּרָזָא דָא, וְלָא הָווּ בְּחוּשְׁבִּנָא.

וְאֵלִין וְאֵלִין קֹאֲתוּ. בְּגִין כֹּךְ, אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף, אֲשֶׁר שָׁלַח פֶּרְעֹה. וְכַד יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גִּלּוּתָא מַה כְּתִיב, (ישעיה סו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָהּ וְגו':

וַיֹּאסֹר יוֹסֵף מִרְכַּבְתּוֹ, רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח וַאֲמַר, (יחזקאל א) וּדְמוֹת עַל רֹאשֵׁי הַחֲזִיָּה רִקִּיעַ כְּעִין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא נְטוּי עַל רֹאשֵׁיהֶם מְלֻמְעָלָה, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל תָּא חֲזִי, אִית חֲזִיָּה לְעִיל מִן חֲזִיָּה, וְאִית חֲזִיָּה קִדְוִשָׁה דְקִיּוּמָא עַל רִישׁ חֲזִיָּתָא.

וְאִית חֲזִיָּה עֲלָאָה, לְעִילָא עַל כָּל שְׁאָר חֲזִיָּתָא, וְהָאִי (נ"א וְאִית) חֲזִיָּה שְׁלֵטָא עַל כְּלָהוּ. בְּגִין דְכַד הָאִי חֲזִיָּתָא יְהֻבָּא וְנִהְרָא לְכְלָהוּ, כְּדִין כְּלָהוּ נְטֻלִין לְמִטְלָנוּי, וְיִהְיִבְתּוּ דָא לְדָא, וְשְׁלֵטָא דָא עַל דָא.

וְאִית חֲזִיָּתָא לְעִילָא עַל תַּתָּאִי, עַל שְׁאָר חֲזִיָּתָא לְתַתָּא, וְכְלָהוּ אֲתַזְנוּ מִינָהּ, וְד' סִטְרֵי דְעֵלְמָא רְשִׁימִין בָּהּ. אֲנָפִין נְהִירִין יְדִיעֵן (דינין) לְכָל סִטְרָא, וְאִיהִי שְׁלֵטָא עַל ד' סִטְרֵי. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְאִינוּן ג' לְסִטְרָא דָא, וְג' לְסִטְרָא דָא, וְכֵן לְד' סִטְרִין דְעֵלְמָא. (שמות ריב ע"א) וְאִית רִקִּיעַ לְעִיל מִן רִקִּיעַ, וְהָא רִקִּיעַ דְשְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ, כְּלָהוּ מְסַתְכָלִין לְגַבִּיָּה. מַה כְּתִיב, (יחזקאל א) וַתַּחַת הָרִקִּיעַ כַּנִּפְיָהֶם יִשְׁרוּת אִשָּׁה אֵל אַחֻתָּה וְגו'. בְּגִין דְכְלָהוּ

שְׁלֵטִין עַל מַה דְּאִתְפָּקְדוּ, וְשְׁלִיחוּ דְקוֹסְטָא דְקוֹפְטָרָא בְּהוּ.

וְאִינוּן לְכָל סֵטֶר תַּשְׁעָה, (ט) לְד' סֵטֶרִין דְּעֵלְמָא, וְאִינוּן ל"ו בְּחוּשְׁבָנָא. וְכַד מִתְחַבְּרָן בְּלֵהוּ, אִתְעֵבִידוּ רִשְׁמָא חָדָא בְּרָזָא דְשָׁמָא חָדָא, בִּיחודָא שְׁלִים כְּדִקְחִי.

וְכַד מִתְתַּקְנִי לְגַבֵּי פְּרִסְיָא, מַה כְּתִיב. וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כַּמְרָאָה אָבֹן סַפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶּא וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶּא דְּמוֹת כַּמְרָאָה אָדָם עָלָיו מְלַמְעָלָה, וְהָא אֲוִקִּימָנָא (נ"א דִּיוקְנָא) דְּהָאִי אָבֹן טָבָא בְּכַרְסִיָּא דְקִימָא עַל ד' קִימִין, וְעַל הֵהוּא פְּרִסְיָא דִּיוקְנָא דְאָדָם, לְאִתְחַבְּרָא בֵּיהּ כְּחָדָא, וּלְאִתְבָּרְכָא כְּדָקָא יָאוּת.

וְכַד אִיהִי מִתְתַּקְנָא לְגַבֵּיהּ דְאָדָם, לְמַהֲוִי כְּלָא רְתִיכָא (נ"א קְדִישָׁא, וְכֵהֵן כְּלָא רְתִיכָא) חָדָא, לְהָאִי אָדָם. כְּדִין כְּתִיב, וַיֵּאסֹר יוֹסֵף מִרְכַּבְתּוֹ דָּא צַדִּיק. וַיַּעַל לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה. לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל, דָּא רָזָא דְאָדָם. גִּשְׁנָה, תְּקוּרֻבְתָּא חָדָא, לְאִתְקַרְבָּא כְּחָדָא, בְּקִרְבָּנָא חָדָא וַיִּחֻדָּא חָדָא.

וַיֵּרָא אֵלָיו, דְּכַד אִתְחַזִּי שְׁמַשָּׁא בְּסִינְהָרָא, כְּדִין נִהִיר סִינְהָרָא וְאִנְהִיר לְכֻלְהוּ דְלִתְתָּא. וְכֵן כְּגִוּוֹנָא דָּא, כָּל זְמָנָא דְקִדּוּשָׁה דְלַעֲיִלָּא שָׂרָא עַל מְקַדְשָׁא דְלִתְתָּא, אִתְנַהֵר בֵּי מְקַדְשָׁא וְקִימָא בְּשְׁלִימוּתִיהּ. וְכַד אִסְתַּלַּק מִנִּיהּ וְאִתְחַרִּיב בֵּי מְקַדְשָׁא, כְּדִין, וַיִּבֶךְ עַל צוּאָרֵיו עוֹד. דְּבָכֹון כְּלָא עַל מְקַדְשָׁא דְאִתְחַרִּיב. עוֹד, מַאי עוֹד. דָּא גְלוּתָא בְּתַרְאָה.

כְּדִין כִּיּוֹן דְחָמָא יַעֲקֹב וְאִסְתַּכֵּל דְּהָא תְּקוּנָא דְלִתְתָּא אֲשֶׁתְּכֻלָּל כְּגִוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא, כְּדִין אָמַר אֲמוּתָהּ הַפַּעַם וְגו'. כִּי עוֹדָה חֵי, דְאִתְקִימַת בְּרָזָא דְבְּרִית קְדִישָׁא, (דף ריא ע"ב) דְאִקְרִי חֵי הָעוֹלָמִים, וּבְגִין כֹּף כִּי עוֹדָה חֵי. וְעַל דָּא בְּקִדְמִיתָא אָמַר, רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חֵי, דְאִצְטְרִיד לְמִיָּקָם בְּרָזָא דְחֵי, וְהָא אִתְמַר.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וַיִּבְרָךְ יַעֲקֹב אֶת פְּרַעְזָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּרַעְזָה אֶף עַל גַּב דְּאִוְקְמוּהָ בְּרָזָא אוֹחְרָא, סָמָךְ דְקָא סְמִכִּינוּ בְּעֵלְמָא.

אַבְל תָּא חֲזִי, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) לְסוּסְתִי בְּרַכְבִּי פְּרַעְזָה דְמִיתִּיהּ רַעֲיָתִי, תָּא חֲזִי, אִית רְתִיכִין לְשִׁמְאָלָא בְּרָזָא דְסֵטְרָא אֲחֵרָא, וְאִית רְתִיכִין לְיִמִּנָא בְּרָזָא דְלַעֲיִלָּא דְקִדּוּשָׁה, וְאֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין. אֵלִין דְרַחֲמֵי וְאֵלִין דְדִינָא.

וְכַד קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא עֶבֶד דִּינָא בְּמַצְרָאִי, כָּל דִּינָא דְעֵבִיד, כִּהֵּוּא גְוּוֹנָא דְאִינוּן רְתִיכִין מִמָּשׁ, וּכְגִוּוֹנָא דִילִיָּה דְהֵהוּא סֵטְרָא מִמָּשׁ. מַה הֵהוּא סֵטְרָא (מִמָּשׁ) קְטִיל וְאִפִּיק נְשִׁמְתִין, אוֹף קוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא עֶבֶד בְּהֵהוּא גְוּוֹנָא מִמָּשׁ. דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת יג) וַיַּהֲרֹג ה' כָּל בְּכוֹר, וְכֵן כְּלָא בְּמַצְרַיִם, בְּהֵהוּא גְוּוֹנָא מִמָּשׁ. וּבְגִין כֹּף דְמִיתִּיהּ רַעֲיָתִי, כְּגִוּוֹנָא

דִּילָה מִמֶּשׁ לְקַטְלָא. דְּכְתִיב, כִּי אָנִי ה' אָנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר. וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי מַה כְּתִיב,
(ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדָוִם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה וְגו'.

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב, וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גּוֹשֶׁן וַיֵּאֱחָזוּ בָּהּ וַיִּכְרוּ וַיִּרְבוּ
מְאֹד. וַיֵּאֱחָזוּ בָּהּ, אַחֲסַנְתָּ עַלְמִין. וַיֵּאֱחָזוּ בָּהּ, דְּהָא לְהוֹן אֶתְחַזִּי, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. (ד"א
ל"ג אמר רבי יוסי) וַיִּכְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד, וְדַאי, דְּהָא צַעְרָא לָא שְׂרַאת בְּהוּ, וְקִימִי בְּתַפְנוּקִי
עַלְמָא, וּבְגִין כֹּף וַיִּכְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: